

ΘΕΣΜΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΕ

Δρ. Χαράλαμπος Πλατιάς
Επίκουρος Καθηγητής

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Ακαδημαϊκού Έτους 2023-2024
Χειμερινό Εξάμηνο

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝ/ΜΙΟ, 02-11-2023

Explore our thematic collections on the European integration process and an extensive range of sources, complete with context and background information.

Focus on the Schuman Declaration (9 May 1950)

First draft of the Schuman Declaration (17 April 1950)

The declaration by Robert Schuman (Paris, 9 May 1950)

Cartoon by Meinhard on the Schuman Plan (13 May 1950)

FR | EN
JUNCKER (Jean-Claude)

Photos of the interview

Interview

- Pierre Werner, architect of European integration
- The road to EMU: from the Delors Report to the Treaty of Maastricht
- The Stability and Growth Pact and the coordination of economic policies
- EMU: a variable geometry euro zone
- The future of the euro
- Luxembourg's role in the European integration process
- Jean-Claude Juncker, the European

Transcription of the interview

A | B | C | D | E | F | G | H | I | J | K | L | M | N | O | P | Q | R | S | T | U | V | W | X | Y | Z |

JUNCKER (Jean-Claude) KASEL (Jean-Jacques) KOHNSTAMM (Max) LALUMIÈRE (Catherine)

Items per page 25

Interview with Jean-Claude Juncker (Luxembourg, 27 January 2011) (length: 00:53:29)

Video

Interview with Jean-Claude Juncker, Prime Minister of Luxembourg and President of the Eurogroup, carried out by the Centre Virtuel de la Connaissance sur l'Europe (CVCE) on 27 January 2011 at the Ministry of State in Luxembourg City. The interview was conducted by Elena Danescu, a Researcher at the CVCE, and particularly focuses on the following subjects: Pierre Werner, Economic and Monetary Union from the Delors Report to the Treaty of Maastricht, the Stability and Growth Pact and the coordination of European economic policies, the future of the euro, and Luxembourg's role in the European integration process.

Consult Share Open the transcription

<https://www.cvce.eu/en>

The 'Oral history of European integration' collection presents audio and video accounts from key players and observers of the European integration process.

Ο ΜΑΚΡΥΣ ΔΡΟΜΟΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑ

- Συνθήκη της Λισαβόνας
  - Συνθήκη της Νίκαιας
  - Συνθήκη του Άμστερνταμ
  - Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση – Συνθήκη του Μάαστριχτ
  - Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη
  - Συνθήκη Συγχώνευσης – Συνθήκη των Βρυξελλών
  - Συνθήκες της Ρώμης: Συνθήκες ΕΟΚ και Ευρατόμ
  - Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα
-
- Οι Συνθήκες **αποκρυσταλλώνουν και αποτυπώνουν το επίπεδο των σχέσεων, των βουλήσεων και των προσδοκιών των κρατών-μελών. Ταυτόχρονα παρέχουν το θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης, λειτουργίας και ανάπτυξης του συστήματος.**
  - Από την άποψη αυτή καθορίζουν το θεσμικό, οργανωτικό και λειτουργικό περιβάλλον των προσπαθειών πολιτικής και διακυβέρνησης.
  - Προσδιορίζουν επίσης σε σημαντικό βαθμό τις δυνατότητες και τους τρόπους αναζήτησης λύσεων, όπως και την αποτελεσματικότητα του συστήματος. Όχι όμως κατ' ανάγκη τα αποτελέσματα ή τις προοπτικές του.

ΕΝΙΑΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΑΞΗ (1)

- Υπογράφηκε τον Φεβρουάριο του 1986 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 1987. Αναθεώρηση των Συνθηκών της Ρώμης, **νέα ώθηση** στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και την **ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς** (προηγούμενος όρος «Κοινή Αγορά»).
- **Πρώτη μεγάλη τροποποίηση** των Ιδρυτικών Συνθηκών.
- Τροποποίησε τους **κανόνες λειτουργίας των ευρωπαϊκών οργάνων** και **διεύρυνε τις αρμοδιότητες της τότε Ευρωπαϊκής Κοινότητας** σε αρκετούς τομείς πολιτικής.

ΕΝΙΑΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΑΞΗ (2)

- Θεσμικές αλλαγές:
  - Αύξηση του αριθμού των περιπτώσεων όπου το Συμβούλιο μπορεί να λαμβάνει **αποφάσεις με ειδική πλειοψηφία**.
  - **Ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (ΕΚ)** με τη διαδικασία σύμφωνης γνώμης για τη σύναψη συμφωνιών διεύρυνσης και σύνδεσης και τη διαδικασία συνεργασίας ως νέα νομοθετική διαδικασία.
  - Θέσπιση Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και **επισημοποίηση διασκέψεων ή συνόδων κορυφής των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων**.
  - **Ίδρυση του Πρωτοδικείου**.
  - **Νέοι τομείς πολιτικής:** περιβάλλον, έρευνα και ανάπτυξη, κοινωνική πολιτική, εργασιακά και κοινωνικός διάλογος, οικονομική και κοινωνική συνοχή.

ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ

Η πολιτική διάρθρωση της Ευρώπης άλλαξε ριζικά με την πτώση του Τείχους του Βερολίνου (1989). Επανένωση της Γερμανίας, (1990) και επάνοδος της δημοκρατίας στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης που αποδεδεσμεύτηκαν από τη σοβιετική κηδεμονία. Η ΕΣΣΔ έπαψε να υπάρχει τον Δεκέμβριο του 1991.

- Παράλληλα, η ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) με την υπογραφή της Συνθήκης του Μάαστριχτ σήμανε μια **νέα εποχή στην πορεία προς την πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης**.
  - Η συνθήκη αυτή, η οποία υπεγράφη στο Μάαστριχτ στις 7 Φεβρουαρίου 1992, συνάντησε ορισμένες **δυσκολίες στην επικύρωσή** της (οι Δανοί συναίνεσαν μόνον μετά τη διενέργεια δεύτερου δημοψηφίσματος, ενώ στη Γερμανία υπήρξε προσφυγή ενώπιον του Συνταγματικού Δικαστηρίου στρεφόμενη κατά της έγκρισης της συνθήκης από το Γερμανικό Κοινοβούλιο) και τελικά τέθηκε σε ισχύ την 1η Νοεμβρίου 1993.

Συνθήκη του Μάαστριχτ (1)

Συνιστά **ιδρυτική πράξη** της ΕΕ. Δεν αντικατέστησε τις ΕΚ, αλλά τις ενέταξε σε ένα κοινό πλαίσιο μαζί με νέες πολιτικές και μορφές συνεργασίας. Αποτέλεσμα η θεμελίωση της **ΕΕ σε τρεις πυλώνες**:

- ΕΚ: ΕΟΚ (πλέον ΕΚ), ΕΚΑΧ και ΕΚΑΕ.
- Συνεργασία των κρατών μελών στο πλαίσιο μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.
- Συνεργασία των κρατών μελών στους τομείς της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ (2)

- Επιπλέον, η Συνθήκη, μεταξύ άλλων:
  - έθεσε τα θεμέλια για την **οικονομική και νομισματική ένωση**, θέσπισε το **ευρώ** ως ενιαίο νόμισμα και τα κριτήρια για τη χρήση του,
  - παρείχε τη νομική βάση για **έξι νέες κοινές πολιτικές** της ΕΕ (Διευρωπαϊκά Δίκτυα, βιομηχανική πολιτική, προστασία καταναλωτών, εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση, νεολαία, πολιτισμός),
  - ενίσχυσε τις **αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου**, μέσω της θέσπισης της διαδικασίας συναπόφασης και της επέκτασης της διαδικασίας συνεργασίας,
  - διεύρυνε τις **περιπτώσεις λήψης απόφασης με πλειοψηφία**,
  - δημιούργησε την **Επιτροπή των Περιφερειών**,
  - καθιέρωσε την εφαρμογή της **αρχής της επικουρικότητας**,
  - εισήγαγε την έννοια της **Ευρωπαϊκής ιθαγένειας**.

ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ ΚΑΙ ΝΙΚΑΙΑΣ. ΠΡΟΣ ΕΝΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

- Μια πρώτη περαιτέρω εξέλιξη στο καθεστώς της ΕΕ επήλθε με τις Συνθήκες του Άμστερνταμ και της Νίκαιας, που τέθηκαν σε ισχύ την 1η Μαΐου 1999 και την 1η Φεβρουαρίου 2003 αντίστοιχα.
  - Σκοπός των εν λόγω τροποποιητικών συνθηκών ήταν να διατηρηθεί η **ικανότητα δράσης της ΕΕ** παρά τη σημαντική αύξηση του αριθμού των μελών της. Ως εκ τούτου, οι δύο αυτές συνθήκες εισήγαγαν κυρίως **θεσμικές μεταρρυθμίσεις** προς αυτή την κατεύθυνση.
  - Σε σχέση με προηγούμενες μεταρρυθμιστικές προσπάθειες, η πολιτική βούληση για εμβάθυνση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης υπήρξε μάλλον ασθενής.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ (1)

- Η Συνθήκη θέτει στην ΕΕ τους ακόλουθους στόχους:
  - να προωθήσει την **οικονομική και κοινωνική πρόοδο**, ένα υψηλό **επίπεδο απασχόλησης** και να επιτύχει **ισόρροπη και αειφόρο ανάπτυξη**·
  - να επιβεβαιώσει την **ταυτότητά της στη διεθνή σκηνή**·
  - να ενισχύσει τα **δικαιώματα** και τα **συμφέροντα των υπηκόων** της ΕΕ·
  - να διατηρήσει και να αναπτύξει την Ένωση ως **χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης**·
  - να διατηρήσει και να αναπτύξει το σύνολο των κανόνων δικαίου της ΕΕ (**κοινοτικό κεκτημένο**).

ΣΥΝΘΗΚΗ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ (2)

- Θεσμικά ζητήματα, μεταξύ άλλων:
  - **Επέκταση** της διαδικασίας **συναπόφασης** και της **ειδικής πλειοψηφίας**.
  - **Έγκριση** του προέδρου της **Επιτροπής από το ΕΚ** και **ενίσχυση του ρόλου του**.
  - **Στενότερη συνεργασία** - «ευελιξία» στον πρώτο και τρίτο πυλώνα, υπό προϋποθέσεις ως ύστατη λύση.
  - **Κυρώσεις** σε κράτη-μέλη, σε περίπτωση σοβαρής και διαρκούς παραβίασης των βασικών αρχών της ΕΕ.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ (3)

- **Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης:**
  - Αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου.
  - Κατάργηση των διακρίσεων.
  - Κοινοτικοποίηση των ρυθμίσεων για άσυλο, θεωρήσεις, μετανάστευση, πρόσφυγες.
  - Κοινοτικοποίηση του Σένγκεν.
  - Αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις.
- **Τα δικαιώματα του ευρωπαϊού πολίτη:**
  - Απασχόληση, κοινωνική πολιτική.
  - Ενίσχυση των πολιτικών για το περιβάλλον, τη δημόσια υγεία και τους καταναλωτές.
  - Πρόσβαση στις πληροφορίες και έγγραφα.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ (4)

- **Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας:**
  - Κοινές θέσεις & δράσεις-Ειδική πλειοψηφία.
  - «Εποικοδομητική αποχή».
  - Ύπατος Εκπρόσωπος για την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΝΙΚΑΙΑΣ (1)

○ Σημαντικές τροποποιήσεις:

- Η μέθοδος για τον **ορισμό** της σύνθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αλλάζει.
- Το σύστημα **ψηφοφορίας** στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επαναπροσδιορίζεται.
- Η **σύνθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου** αναθεωρείται και οι αρμοδιότητες του αυξάνονται.
- Το **Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης** μεταρρυθμίζεται ριζικά.
- Εφαρμόζονται **νέοι κανόνες για την ενισχυμένη συνεργασία**, η οποία διευκολύνεται.
- Αναγνωρίζεται ο ρόλος της Eurojust (Ευρωπαϊκή Μονάδα Δικαστικής Συνεργασίας) για την ανάπτυξη της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικά θέματα.
- Οι **Βρυξέλλες** ορίζονται **ως ο τόπος για τις επίσημες συνόδους** του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΝΙΚΑΙΑΣ (2)

- Μια **περιορισμένης επιτυχίας αναθεώρηση**:
  - Ανεπαρκής επέκταση της ειδικής πλειοψηφίας.
  - Υιοθέτηση ενός πολύπλοκου συστήματος για τη λήψη αποφάσεων με ειδική πλειοψηφία (πληθυσμών, κρατών, ψήφων).
  - Αδυναμία ενσωμάτωσης του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στη Συνθήκη.

ΠΡΟΣ ΕΝΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

- Η κριτική που προκάλεσε το γεγονός αυτό αποτέλεσε το **έναυσμα για την έναρξη ενός διαλόγου για το μέλλον** της ΕΕ και τη θεσμική της διάρθρωση.
- Ο διάλογος αυτός κατέληξε στην αποδοχή μιας **Δήλωσης για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης** από τους ηγέτες των κρατών και των κυβερνήσεων στις 5 Δεκεμβρίου 2001, στο Laeken του Βελγίου.
  - Με τη δήλωση αυτή η ΕΕ δεσμεύθηκε για περισσότερη δημοκρατία, διαφάνεια και αποτελεσματικότητα, αλλά και για τη χάραξη πορείας προς τη θέσπιση συντάγματος.
- Ως πρώτο βήμα για την υλοποίηση των στόχων αυτών, αποφασίστηκε η **σύγκληση μιας Συνέλευσης για το μέλλον της Ευρώπης** με πρόεδρο τον πρώην Γάλλο πρόεδρο Valéry Giscard d'Estaing, στην οποία ανατέθηκε η **επεξεργασία του ευρωπαϊκού συντάγματος**.

ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ (1)

- Στις 18 Ιουλίου 2003, ο πρόεδρος της Συνέλευσης παρέδωσε εξ ονόματός της στον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου το **Σχέδιο «Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης»**, το οποίο ψηφίστηκε, με ορισμένες αλλαγές, από τους αρχηγούς των κρατών και των κυβερνήσεων στις Βρυξέλλες στις 17 και 18 Ιουλίου 2004.
  - Με το σύνταγμα η μέχρι τότε Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα θα μετεξελίσσονταν σε μια νέα, ενιαία Ευρωπαϊκή Ένωση, βασιζόμενη σε μία και μοναδική συνταγματική συνθήκη. Αυτοτελώς θα εξακολουθούσε να υφίσταται μόνο η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας, η οποία ωστόσο θα συνέχιζε να συνδέεται στενά με τη (νέα) Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ (1)

- Όμως, η **θέσπιση του συντάγματος ματαιώθηκε**, καθώς δεν ολοκληρώθηκε η διαδικασία επικύρωσης από τα κράτη μέλη. Μετά την αρχική αποδοχή της από τα 13 εκ των 25 τότε κρατών μελών, η συνταγματική συνθήκη της ΕΕ **απορρίφθηκε στο πλαίσιο δημοψηφισμάτων** στη Γαλλία (54,68 % αρνητικές ψήφοι επί ποσοστού συμμετοχής 69,34 %) και τις Κάτω Χώρες (61,7 % αρνητικές ψήφοι επί ποσοστού συμμετοχής 63 %).
- Ως εκ τούτου, εγκαταλείφθηκε η ιδέα του ευρωπαϊκού συντάγματος.

ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

Στόχος μια σειρά θεμελιώδους σημασίας αλλαγές στις υφιστάμενες συνθήκες της Ένωσης, προκειμένου να ενισχυθούν η ικανότητα εσωτερικής και εξωτερικής δράσης της ΕΕ, η δημοκρατική της νομιμοποίηση και η αποτελεσματικότητα των πολιτικών της.

- Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις Βρυξέλλες στις 21 και 22 Ιουνίου 2007, οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών, παρεκκλίνοντας από την παραδοσιακή διαδικασία, δεν περιορίστηκαν στη διατύπωση κατευθυντήριων γραμμών προς υποβολή στη διακυβερνητική διάσκεψη, αλλά προχώρησαν οι ίδιοι στην κατάρτιση της δομής και του περιεχομένου των σχεδιαζόμενων τροποποιήσεων, διατυπώνοντας σε ορισμένες περιπτώσεις και το ακριβές λεκτικό διατάξεων.
- Μετά από δεύτερο δημοψήφισμα στην Ιρλανδία, η Συνθήκη έτυχε ευρείας αποδοχής από τους Ιρλανδούς (67,1 % επί ποσοστού συμμετοχής 59 %). Η επιτυχής έκβαση του δημοψηφίσματος στην Ιρλανδία άνοιξε το δρόμο για την κύρωση της συνθήκης από την Πολωνία και την Τσεχική Δημοκρατία, που είχαν εκφράσει επιφυλάξεις. Με τον τρόπο αυτό ολοκληρώθηκε η διαδικασία κύρωσης και η Συνθήκη της Λισαβόνας τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ

Επίσημη Εφημερίδα C 202 της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

59ο έτος
7 Ιουνίου 2016

Περιεχόμενα

2016/C 202/01	Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1
	Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση	13
	Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης	47
	Πρωτόκολλα	201
	Παραρτήματα της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης	329
	Δηλώσεις οι οποίες προσαρτώνται στην τελική πράξη της διακυβερνητικής διάσκεψης η οποία υιοθέτησε τη Συνθήκη της Λισσαβόνας που υπογράφηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2007	335
	Πίνακας αντιστοχίας	361
2016/C 202/02	Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	389

Σημείωμα προς τον αναγνώστη (βλέπε σελίδα 2 του εξωφύλλου)

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ (1)

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΕ

- Η Συνθήκη της Λισαβόνας, που υπογράφηκε στις 17 Δεκεμβρίου 2007, τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009.
  - Αποτελείται από τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ, 55 άρθρα) και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ, 358 άρθρα). Προσαρτημένα 37 Πρωτόκολλα, 2 Παραρτήματα και 65 δηλώσεις.
- Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, που διακηρύχθηκε στο Στρασβούργο στις 12 Δεκεμβρίου 2007 από το ΕΚ, το Συμβούλιο και την Επιτροπή, έχει το ίδιο νομικό κύρος με τις Συνθήκες.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ (2)

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΕ

- **Σκοπός:**
  - **Μεταρρυθμίζει τον τρόπο λειτουργίας των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και τους τρόπους λήψης αποφάσεων, ώστε οι αποφάσεις αυτές να είναι κατάλληλες για την ΕΕ των 28 μετά τις διαδοχικές διευρύνσεις και η Ένωση να καθίσταται λειτουργική και αποτελεσματική.**
  - **Επιπλέον, μεταρρυθμίζει την εσωτερική και εξωτερική πολιτική της ΕΕ και, με την εκχώρηση περισσότερων νομοθετικών εξουσιών στο ΕΚ, ενισχύει τη δημοκρατία στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ.**
- Η Συνθήκη προβλέπει για πρώτη φορά επίσημη διαδικασία για την περίπτωση κατά την οποία μια χώρα της ΕΕ επιθυμεί να αποσυρθεί από την ΕΕ (άρθρο 50 της ΣΕΕ).

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ (3)

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΕ

- Με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα συγχωνεύτηκαν σε μία ενιαία Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο όρος «Κοινότητα» αντικαθίσταται γενικά από τον όρο «Ένωση».
- Η Ένωση παίρνει τη θέση της Κοινότητας και αποτελεί νόμιμο διάδοχό της. Η ΕΕ αποκτά **ενιαία νομική προσωπικότητα**.
- Καταργείται η πυλωνική δομή. Η προηγούμενη δομή πυλώνων αντικαθίσταται από **νέα κατανομή αρμοδιοτήτων**.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ (3α)

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΕ

○ Αρμοδιότητες

- **Αποκλειστικές:** τομείς στους οποίους νομοθετεί μόνο η ΕΕ και τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τη νομοθεσία (άρθρο 3 της ΣΛΕΕ).
- **Συντρέχουσες:** τομείς στους οποίους τα κράτη μέλη της ΕΕ μπορούν να νομοθετούν και να θεσπίζουν νομικά δεσμευτικά μέτρα εάν δεν το έχει κάνει η ΕΕ (άρθρο 4 της ΣΛΕΕ).
- **Υποστηρικτικές:** τομείς στους οποίους η ΕΕ θεσπίζει μέτρα για την υποστήριξη, τον συντονισμό ή τη συμπλήρωση εθνικών πολιτικών (άρθρο 6 της ΣΛΕΕ).
- Επιπλέον, όλες οι **πολιτικές σχετικά με τους ελέγχους στα σύνορα, το άσυλο, τη μετανάστευση και τη δικαστική και πολιτική συνεργασία** υπάγονται πλέον στο πεδίο **αρμοδιότητας της ΕΕ** και δεν αποτελούν διακυβερνητική ευθύνη, όπως πριν την εν λόγω Συνθήκη.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ

Θεσμικές μεταβολές – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Το **ΕΚ** **απαρτίζεται πλέον από αντιπροσώπους των πολιτών της ΕΕ** και όχι των λαών των χωρών της ΕΕ όπως στο παρελθόν, δημιουργώντας έτσι έναν ισχυρότερο δημοκρατικό σύνδεσμο μεταξύ των ευρωβουλευτών και του εκλογικού σώματος.

- Διαθέτει **αυξημένες νομοθετικές εξουσίες** μέσω της χρήσης της **συνήθους νομοθετικής διαδικασίας** (πρώην διαδικασία συναπόφασης). Η Συνθήκη διευρύνει τις εξουσίες σε 40 νέους τομείς πολιτικής, αυξάνοντας σε 73 τον συνολικό αριθμό τομέων πολιτικής στους οποίους η νομοθεσία εγκρίνεται από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σε ισότιμη βάση.
- Εκλέγει τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την πλειοψηφία των μελών του.
- Αποτελείται από 751 μέλη κατ' ανώτατο όριο (705 πλέον).

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ

Θεσμικές μεταβολές – Συμβούλιο και Ευρωπαϊκή Επιτροπή

- Το Συμβούλιο
  - **Εφαρμόζει νέους κανόνες ψηφοφορίας** με πλειοψηφία κατά την έγκριση της νομοθεσίας. Για τη συγκέντρωση πλειοψηφίας απαιτείται τουλάχιστον το 55% των χωρών της ΕΕ, ποσοστό που αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 65% του πληθυσμού της ΕΕ. Για να παρεμποδιστεί μια πρόταση, πρέπει να διαφωνούν τουλάχιστον 4 χώρες.
  - Συνεδριάζει δημοσίως κατά τη συζήτηση και την ψηφοφορία για νομοσχέδια.
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή:
  - Ο **πρόεδρος της Επιτροπής** επιλέγεται και εκλέγεται **με βάση το αποτέλεσμα των ευρωπαϊκών εκλογών**.
  - Είναι υπεύθυνος για τον διορισμό των επιτρόπων και την κατανομή των χαρτοφυλακίων τους και μπορεί να ζητήσει την παραίτηση ενός συγκεκριμένου επιτρόπου.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ

Θεσμικές μεταβολές – Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ΔΕΕ, ΕΚΤ

- Το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο**:
  - Απαρτίζεται από αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων, γεγονός που προσδίδει στην ΕΕ μεγαλύτερη συνέχεια και συνοχή. Αναγνωρίζεται επισήμως ως το **θεσμικό όργανο** της ΕΕ που καθορίζει τους γενικούς πολιτικούς προσανατολισμούς και τις προτεραιότητες της ΕΕ.
  - Εκλέγει κατά πλειοψηφία **πρόεδρο με θητεία 30 μηνών**, ανανεώσιμη άπαξ, η οποία αντικαθιστά τον προηγούμενο ρόλο της εκ περιτροπής προεδρίας 6 μηνών.
- Το **Δικαστήριο** της ΕΕ
  - Η **αρμοδιότητά του διευρύνεται** σε όλους τους τομείς πολιτικής της ΕΕ εκτός από τον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.
- Η **ΕΚΤ** αναγνωρίζεται πλέον επισήμως ως **θεσμικό όργανο** της ΕΕ, καθώς περιλαμβάνεται στο άρθρο 13 ΣΕΕ.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ

Θεσμικές μεταβολές – Νομοθετικές και εκτελεστικές εξουσίες

- Η **συνήθης νομοθετική διαδικασία** αποτελεί πλέον τη βασική νομοθετική διαδικασία κατά την οποία το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατέχει ισότιμη θέση με το Συμβούλιο ως συννομοθέτης (άρθρο 294 της ΣΛΕΕ).
- Εισάγει τη **διάκριση μεταξύ νομοθετικών και μη νομοθετικών πράξεων** ανάλογα με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων (άρθρο 297 της ΣΛΕΕ).
- Θεσπίζει τις **πράξεις κατ' εξουσιοδότηση** (άρθρο 290 της ΣΛΕΕ) και τις **εκτελεστικές πράξεις** (άρθρο 291 της ΣΛΕΕ).

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ

Θεσμικές μεταβολές – Ενίσχυση της δημοκρατίας

- Επιβεβαιώνει τις 3 **θεμελιώδεις αρχές** της δημοκρατικής ισότητας, της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας και της συμμετοχικής δημοκρατίας.
- Εισάγει την **πρωτοβουλία πολιτών**, με την οποία τουλάχιστον ένα εκατομμύριο πολίτες (υπό ορισμένες προϋποθέσεις) μπορούν να καλέσουν την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση (άρθρο 11 ΣΕΕ).
- Καθιστά τον **Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων νομικά δεσμευτικό** και προσδίδει σε αυτόν την ίδια νομική ισχύ με τις συνθήκες (άρθρο 6 ΣΕΕ).
- Παρέχει στα **εθνικά κοινοβούλια ισχυρότερο λόγο** στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ (άρθρο 12 ΣΕΕ).

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ

Θεσμικές μεταβολές – Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας

- Θεσπίζει τη νέα θέση αντιπροέδρου της Επιτροπής και Υπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας. Το εν λόγω άτομο προεδρεύει στο συμβούλιο εξωτερικών υποθέσεων (άρθρο 18 ΣΕΕ).
- Δημιουργεί την **Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης**, το προσωπικό της οποίας προέρχεται από την Επιτροπή, το Συμβούλιο και τις εθνικές διπλωματικές υπηρεσίες.
- Εισάγει **ρήτρα αμοιβαίας άμυνας** με την οποία όλες οι χώρες της ΕΕ οφείλουν να συνδράμουν η μία την άλλη / άλλη χώρα της ΕΕ εάν δεχθεί επίθεση.

ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ

Προς μια νέα αναθεώρηση;

- Ανάγκη αναθεώρησης.
- Συζήτηση για το μέλλον της ΕΕ.
- Πρωτοβουλίες και πιθανά σενάρια.
- Ακανθώδη ζητήματα.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!